

השלוח

ומקשין: למה תוזל בינו כشيخלה
ששפחתי ישראלי היא?

והרי — אדרבה — האמר מר: חביבה לנו [לגוים] בחמתן של ישראל לzonot, יותר מנשותיהם שלהם! וכל שכן שחביבות להם שפחחות ישראלי.⁽¹⁰⁾

ומשנין: הני מיili — דחביבים של ישראל עליהם — בגינעא.

אבל בפרהסיא אינם מראים חביבות זו, משום דזילא בהו מילתא, [ובושים הם בכל]. מעשה בהחאה אמרתך דרות בפומבדיתא, דהו קא מעבדי בה אינשי איסורה [שפחה הייתה בפומבדיתא, שהיה נהגים עמה בזנות].

אמר אביי: אי לאו הא דאמר רב יהודה, אמר שמואל "כל המשחרר עבדו עבר בעשיה" של "לעולם בהם תעבודו", הנה כייפנא ליה למורת, והוא כתיב לה גיטה דחריותא [כופה הייתה את אדוניה לכתוב לה שטר שחרור], כדי שתוכל להנשא לישראל, ותימנע מדבר עבירה.

אבל מאחר ואמר רבי יהודה "המשחרר עבדו עבר בעשיה", שוב אין בידי לכופו שישררה.

כלומר: כי לפי רש"ג: כשם שמצוה לפדות בני חורין, כך מצויה לפדות את העבדים!
ומדברי רש"י אלו הוכיח הרשב"א שהובא בהערה לעיל לו, ב, שלדעת תנא קמא אין מצויה לפדות את העבדים.

10. כתבו התוספות בסכת עבודה זורה כב ב:
"לא נודע לר", מהיכן נפקא עיקר דבר זה".

למה לי שישלח לה رب אבא גיטא דחריותא? יפודה לו לשם עבדות ותשאר שפחתו.

ואילא מצו פרקי לה — שאין מתרצה השבאי לך — כי שדר לה רב אבא גיטא דחריותא, מאוי הו? ומה יעיל לה גט זה, כל זמן שנמצאת אצל השבאי?

ומשנין: לעולם אירי בדמצו פרקי לה שלא היה עיכוב מצד השבאי, אלא שכל זמן שפחחה היא, לא יטרחו לפודתה.

וביוון דמשדר לה גיטה דחריותא, ונעשה בת ישראל גמורה, חברו מהבריה אהדי, ופרקיה לה [יתחboro כוון כאחד ויתאמזו לפודתה]⁽⁹⁾.

וזאי בעית אימתא:

לעולם אירי דלא מצו פרקי לה משום עיכוב השבאי שהיא רוצה בה לzonot, וביוון דמשדר לה גיטה דחריותא, שוב יכולו לפודתה. משום שבך יודע לשבאי שפחחת ישראל הייתה, ומיתזלא באפיה, ומפרקיה לה, [לא יכולם היו לפודתה, כי אותו גוי לא היה מעוניין לחתתה בדים, אלא על ידי שטר השחרור יודע לגוי שפחחת ישראל היא, ותיהה מזולגת בפנוי, ויסכים למוכרה].

שלדעת רבנן שמעון בן גמליאל הרי הוא משתעבד לרבו ראשון ואפילו לאחר יאוש, ומשום כך לא הזכיר גט שחרור, תוספות. [ויש לעיין בלשונם, שהעמידו דבריהם על מה שלא הזכיר שמואל גט שחרור, ולא על מה שלא נשתבעד בה].

9. כתוב רש"י: "אבל לשם עבדות לא היו רוצחים לפודתה לו, דלית להו דרבנן שמעון בן גמליאל",